

10. 1. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souběh funkcí v novele obchodního zákoníku

Právní poradci i manažeři obchodních společností se již několik let zabývají otázkou souběhu funkcí, tedy situací, kdy člen statutárního orgánu či osoba, která je přímo statutárním orgánem (dále v textu uvádíme jen „člen statutárního orgánu“), vykonává zároveň obdobnou činnost v pracovněprávním vztahu. Tento model je zcela běžnou praxí většiny obchodních společností v České republice.

Dle ustálené judikatury Nejvyššího soudu České republiky je pracovněprávní smlouva neplatná, pokud byla uzavřena mezi společností a zaměstnancem, který je členem statutárního orgánu této společnosti. Pracovněprávní smlouvy jsou neplatné buď zcela anebo zčásti, a to v rozsahu, ve kterém se překrývají činnosti vykonávané v rámci pracovněprávního vztahu s činnostmi člena statutárního orgánu. V prosinci 2010 potvrdil závěry o neplatnosti pracovněprávních smluv i Nejvyšší správní soud České republiky ve svém rozhodnutí[1], které vyvolalo vlnu odborných diskusí na téma souběhu funkcí.

Řešení problematiky souběhu funkcí se ujalo Ministerstvo spravedlnosti, které ve spolupráci s Ústavněprávním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky včlenilo do návrhu novely obchodního zákoníku nové ustanovení nazvané „Pověření obchodním vedením“ (nový § 66d ObchZ). Předmětná novela obchodního zákoníku byla dne 29. 11. 2011 vyhlášena ve Sbírce zákonů jako zákon č. [351/2011](#) Sb. s účinností od 1. 1. 2012.

Tato novela obchodního zákoníku odstraňuje nejistotu obchodních společností ohledně souběhu funkcí a od 1. 1. 2012 je souběh funkcí zákonem výslovně umožněn.

Dle nového ustanovení může obchodním vedením statutární orgán společnosti pověřit zcela nebo zčásti jinou osobu, která může být zaměstnancem společnosti. Zaměstnanec společnosti pověřený obchodním vedením společnosti dle předchozí věty může být členem statutárního orgánu společnosti. Je tedy možné, aby například představenstvo akciové společnosti pověřilo obchodním vedením společnosti jednoho z členů představenstva, který je zároveň generálním ředitelem společnosti. Připomeňme, že dosud byla rozhodovací praxe soudů taková, že by pracovní smlouva generálního ředitele v rozsahu, ve kterém by mu ukládala činnost odpovídající obchodnímu vedení, byla shledána neplatnou. Pokud by veškerá pracovní náplň osoby na pozici generálního ředitele odpovídala činnosti, kterou má vykonávat představenstvo společnosti, pak by byla tato pracovněprávní smlouva neplatná jako celek. Generální ředitel by v takovéto situaci nebyl zaměstnancem společnosti.

Nové ustanovení o obchodním vedení nespécifikuje, zdali lze obchodním vedením pověřit pouze jednu anebo více osob současně. Máme tedy za to, že obchodním vedením může být pověřeno více osob. Tak tomu bude zejména v případech, kdy více členů představenstva akciové společnosti vykonává paralelně činnosti v pracovněprávním vztahu se společností. V případě vícečetného pověření obchodním vedením bude tedy praktické specifikovat rozsah pověření jednotlivých osob resp. způsob jejich společného rozhodování.

Návrh nového ustanovení taxativně vymezuje činnosti, kterými statutární orgán pověřit jiného nemůže. Jedná se o (i) účast na zasedání statutárního orgánu, (ii) rozhodování o pověření obchodním vedením, (iii) rozhodování o základním zaměření obchodního vedení a (iv) činnosti, které jsou zákonem výlučně svěřeny do působnosti statutárního orgánu. Pověření obchodním vedením by tedy bylo neplatné v tom rozsahu, ve kterém by se vztahovalo na tyto vyloučené činnosti.

Pokud statutární orgán rozhodne o pověření obchodním vedením, jak bylo popsáno výše, jsou jeho členové (případně osoba, která je sama statutárním orgánem) dále odpovědní dle ustanovení obchodního zákoníku. Odpovědnost člena statutárního orgánu, který je zároveň v pracovněprávním poměru ke společnosti a je pověřen obchodním vedením, tedy není omezena dle ustanovení zákoníku práce (4,5 násobek průměrného měsíčního výdělku), ale je zachována v rozsahu daném obchodním zákoníkem.

O mzdě či odměně osoby, která je pověřena obchodním vedením v rámci pracovního poměru a zároveň je členem statutárního orgánu rozhoduje ten orgán společnosti, který rozhoduje o odměně člena statutárního orgánu společnosti (zpravidla valná hromada resp. jediný společník, tímto orgánem však může být také dozorčí rada).

Pro akciové společnosti, ve kterých souběh funkcí již existuje, se nabízí následující řešení:

- představenstvo akciové společnosti vydá rozhodnutí, ve kterém osobu, která je jeho členem a zároveň je v pracovněprávním vztahu ke společnosti, pověří obchodním vedením společnosti
- valná hromada (případně dozorčí rada) schválí mzdu či odměnu z pracovněprávní smlouvy zaměstnance, který byl pověřen obchodním vedením společnosti
- pracovněprávní smlouva s tímto zaměstnancem bude následně upravena tak, aby reflektovala pověření obchodním vedením a mzdu či odměnu z pracovněprávní smlouvy schválenou valnou hromadou; pokud je pracovněprávní smlouva zaměstnance považována dle ustálené judikatury za neplatnou jako celek, pak je nutné uzavřít novou smlouvu.

Pozn.: upozorňujeme, že výše popsaným postupem se řeší souběh funkcí do budoucna a to po nabytí účinnosti výše zmíněné novely obchodního zákoníku, avšak otázky platnosti právních úkonů, které učinil zaměstnanec / člen statutárního orgánu, nebo platnosti pracovněprávních smluv a s tím související otázky vztahující se k nemocenskému a důchodovému pojištění tímto vyřešeny nejsou a je třeba se jimi dále zabývat v kontextu konkrétní situace.

Pokud má souběh funkcí teprve vzniknout, je situace jednodušší, avšak je třeba splnit podmínky nové právní úpravy, což bude zahrnovat sekvencí kroků (rozhodnutí o pověření obchodním vedením, jmenování statutárním orgánem či jeho členem, uzavření či změna pracovněprávní smlouvy, schválení mzdy příslušným orgánem) odpovídající konkrétní situaci.

Text nového ustanovení dává také možnost pověřit obchodním vedením společnosti zaměstnance společnosti, který není statutárním orgánem společnosti či jeho členem, anebo osobu, která nemá ke společnosti žádný vztah. V tomto případě se však nejedná o souběh funkcí, který je předmětem této analýzy.

K této problematice se váže i vládní návrh novely zákona o nemocenském pojištění a dalších zákonů, který byl dne 20. 12. 2011 podepsán prezidentem. Cílem této novely je mimo jiné odstranění nerovnosti mezi osobami výdělečně činnými v rámci nemocenského a důchodového pojištění. Okruh nemocensky a důchodově pojištěných osob má být sjednocen a částečně rozšířen. Následkem toho se tato pojištění budou nově vztahovat i na jednatele společností s ručením omezeným a členy představenstev akciových společností, čímž odpadne jeden z důvodů souběhu funkcí. Pro úplnost uvádíme, že novela se věnuje i společníkům společností s ručením omezeným, komanditistům, členům kolektivních orgánů právnických osob, kteří jsou za činnost v těchto orgánech odměňováni, likvidátorům, prokuristům a vedoucím organizačních složek zahraničních osob. V rámci této novely je také navrženo zrušení daňové neuznatelnosti odměn členů statutárních orgánů zakotvené v zákoně o daních z příjmu.

Kristýna Faltýnková

Ivan Telecký

[Wilson & Partners v.o.s., advokátní kancelář](#)

Revoluční 1
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 277 779 211

Fax: + 420 222 521 173

e-mail: info@wilsonscee.com

[1] Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 9. Prosince 2010 sp. zn. 3 Ads 119/2010

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)